

FÁTIMA LUZ EPAZ

Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas

Kwartalnik

Rok 20

71

*Jak Maryja niesiemy radość i miłość:
chwalcie Pana, który słabych podnosi!*

Czas nadziei, który wymaga naszej odpowiedzialności

Ks. Carlos Cabecinhas

Pielgrzymka do Sanktuarium Fatimskiego, która odbyła się 12 i 13 października 2021 r., była pierwszą pielgrzymką rocznicową od początku pandemii bez ograniczeń liczby uczestników, ale jeszcze z pewnymi obostrzeniami. Musimy pamiętać, że pandemia jeszcze się nie skończyła i że nadal ma wpływ na nasze życie. Ale ta pielgrzymka daje nam ogromną nadzieję na stopniowy powrót do normalności.

Już w poprzednich miesiącach obserwowaliśmy zwiększony napływ pielgrzymów do Fatimy. Najpierw przybywali oni w sposób niezorganizowany, indywidualnie lub z rodzinami; potem – dzięki szczepieniom oraz poprawie sytuacji epidemiologicznej, znoszeniu ograniczeń dotyczących przemieszczania się i podróżowania – odnotowaliśmy powrót grup zorganizowanych, które przez wiele miesięcy były praktycznie zupełnie nieobecne w Cova da Iria. Grupy pielgrzymkowe spoza Portugalii nie przyjeżdżały do Sanktuarium od marca 2020 roku i powróciły tu dopiero w maju tego roku. W miesiącach letnich gościliśmy już wiele grup zagranicznych, ale to właśnie w październiku przybyło do nas znowu kilkadziesiąt grup pątników z różnych krajów.

Międzynarodowa pielgrzymka rocznicowa w październiku oznaczała nieograniczony powrót do Sanktuarium Fatimskiego wiernych, którzy – dla spokoju i bezpieczeństwa wszystkich uczestników uroczystości – byli zobowiązani do przestrzegania dystansu i noszenia maseczek.

Doskonale zdajemy sobie sprawę, że pandemia się jeszcze nie skończyła, że nadal musimy zachowywać się rozsądnie i postępować bardzo odpowiedzialnie. Dlatego, aby zapewnić bezpieczeństwo pielgrzymom i pracownikom, w Sanktuarium Fatimskim zachowujemy określone środki ostrożności i ochrony. Jednak, ponieważ nie obowiązują nas już żadne ograniczenia dotyczące liczby osób w miejscach celebracji oraz spotkań, możemy ponownie przyjmować grupy w odpowiedni sposób. Nowe okoliczności pozwalają nam również powrócić do tradycyjnych miejsc celebracji oraz do harmonogramów i programów sprzed marca 2020 roku.

Pandemia zmusiła nas do poszukiwania nowych, kreatywnych sposobów dotarcia do pielgrzymów w czasie, gdy nie mogli oni przybywać do Sanktuarium. Będziemy je utrzymywać i rozwijać.

Jesteśmy w pełni świadomi, że pandemia jeszcze się nie skończyła. Ale mamy wielką nadzieję, że stopniowo będziemy mogli powracać do normalnego funkcjonowania Sanktuarium Fatimskiego.

Sanktuarium organizuje kursy i spotkania dotyczące duchowości, wydarzeń i orędzia fatimskiego

Carmo Rodeia

Od 12 do 14 listopada w Centrum Pastoralnym Pawła VI odbywa się 15. edycja kursu poświęconego orędziu fatimskiemu, prowadzonego przez s. Ângelę Coelho.

Przypomnijmy, że pierwszy kurs odbył się w czerwcu 2013 roku, a realizacja obecnej jego edycji – planowana początkowo na rok 2020 – została przeniesiona na aktualny termin z powodu pandemii.

Spotkanie formacyjne zatytułowane „Triumf miłości w dramatach historii” jest podzielone na kilka sesji, podczas których poruszane są różne tematy, pogłębiające wiedzę o wydarzeniach fatimskich i ich orędziu. Kurs rozpoczyna się od wprowadzenia teologicznego dotyczącego mariologii oraz rozważań o wadze i nieprzemijającym znaczeniu objawień w Fatimie. S. Ângela Coelho przedstawia również historię wydarzeń fatimskich oraz losy i duchowość ich bohaterów, omawia tematy związane z centralnym miejscem Boga oraz Trójcy Świętej w orędziu fatimskim, a także wyjaśnia rolę adoracji eucharystycznej jako zaproszenia do postawy ofiarowania.

Uczestnicy kursu podejmują również refleksję nad następującymi zagadnieniami: wstawiennictwo Matki Boskiej – Maryja jako wyraz macierzyńskiej obecności Boga; znaczenie modlitwy różańcowej; Niepokalane Serce Maryi jako przejaw współczucia Boga dla świata; pedagogika tajemnicy: od strachu do nadziei; wynagrodzenie jako zaproszenie do udziału w zbawczym działaniu Boga; postawa ofiarowania – całkowite oddanie się Bogu i przyjęcie Jego woli.

Celem kursu formacyjnego jest kompleksowe i pogłębione przedstawienie najważniejszych treści orędzia fatimskiego i jego znaczenia jako przesłania nadziei dla całej ludzkości poprzez wyeksponowanie kluczowych elementów objawień w Cova da Iria oraz usystematyzowanie tematów i ich teologiczne ujęcie w zestawieniu z konkretnymi zagadnieniami życia chrześcijańskiego.

Fatima w świetle zmartwychwstania

Obecnie Intencją autorów tego przedsięwzięcia jest, aby była to inicjatywa o szewskim zasięgu, stanowiąca integralny element oficjalnego programu Sanktuarium Fatimskiego na Triduum Paschalne.

14-17 kwietnia 2022

Rekolekcje

Tematyka rekolekcji zostanie określona w nawiązaniu do tematu roku duszpasterskiego.

28-30 stycznia 2022

8-10 kwietnia 2022

24-26 czerwca 2022

22-24 lipca 2022

23-25 września 2022

Różaniec

Ewangeliczny przewodnik życia teologicznego

Sanktuarium Fatimskie wznawia spotkania poświęcone modlitwie różańcowej, które po raz ostatni odbyły się w roku duszpasterskim 2018-2019. Sanktuarium oferuje zainteresowanym jeden cykl różańcowy, składający się z czterech spotkań.

Tajemnice radosne w *Adwencie*

10-12 grudnia 2021

Tajemnice światła w *okresie zwykłym*

4-6 lutego 2022

Tajemnice bolesne w *Wielkim Poście*

11-13 marca 2022

Tajemnice chwalebne w *okresie wielkanocnym*

13-15 maja 2022

Akolici i lektorzy: życie oddane służbie ołtarzowi i Słowu Bożemu

„Bycie akolitą to służba, dzięki której możemy czynić liturgię jeszcze piękniejszą. W Sanktuarium Fatimskim pełnimy tę posługę z pokorą i oddaniem, służąc Matce Boskiej na «ołtarzu świata». To wielka odpowiedzialność, zaszczyt i duma, że jestem częścią grupy wolontariuszy od momentu jej powstania.”

LUÍS FERREIRA
Akolita, 50 lat

14 listopada przypada 36. rocznica powstania Grupy Akolitów Sanktuarium Fatimskiego (port. skrót GASF). Założona w 1985 roku grupa liczy obecnie 38 akolitów w wieku od 9 do 50 lat.

W skład grupy liturgicznej, głęboko zainspirowanej duchowością tego świętego miejsca, wchodzi dzieci, młodzież i dorośli, którzy w większości pochodzą z Cova da Iria i z parafii w Fatimie. Po odbyciu wstępnej formacji i obrzędzie ustanowienia, zostają oficjalnie akolitami Sanktuarium Fatimskiego.

„Droga akolitów do godnego wypełniania ich służby prowadzi, bez wątpienia, przez odpowiednią formację oraz gorliwe

„Od dzieciństwa staram się sprawować tę posługę z poczuciem wielkiej odpowiedzialności. Przez cały ten czas, próbowałem pogłębiać swoją wiedzę na temat liturgii i pragnąłem pomagać innym młodym ludziom w pełnieniu tej służby. Akolita musi być osobą prostą: służyć poprzez odpowiednie postawy i gesty, działać we właściwym czasie, pozostawać w harmonii z przebiegiem celebracji i być całkowicie oddany Matce Boskiej. My, akolici Sanktuarium Fatimskiego, mamy zaszczyt i możliwość inspirować się bezpośrednio postacią Świętego Franciszka Marto.”

CÉSAR VICENTE

Akolita, 49 lat

uczestniczenie w liturgii”, mówi ks. Joaquim Ganhão, dyrektor Departamentu ds. Liturgii w wywiadzie dla miesięcznika „Voz da Fátima” („Głos Fatimy”). Informuje też, że Sanktuarium co roku organizuje kurs dla nowych akolitów oraz zajęcia formacyjne dla tych, którzy już pełnią tę posługę. Oprócz formacji ogólnych organizowanych przez Sanktuarium, grupa koordynująca służbę akolitów opracowuje własny program, obejmujący: comiesięczne spotkanie formacyjne w zakresie duchowości i liturgii, spotkania integracyjne (dwa w roku) oraz wycieczkę o bogatym programie kulturalnym.

„Kładziemy ogromny nacisk na to, aby posługa akolitów była przede wszystkim wyrazem wewnętrznej postawy służby, pełnionej w harmonii ze sprawowanym misterium”, podkreśla ks. Joaquim Ganhão.

„Liturgia nie może zostać sprowadzona do sztucznie odgrywanego «spektaklu»; liturgia jest zawsze celebrowaniem misterium Chrystusa i każdy, kto w nim uczestniczy, musi się z nim w pełni identyfikować; musi pozostawać w harmonii z tym misterium,

aby spłynęła na niego i zamieszkała w nim ofiarowana mu łaska”, wyjaśnia. I dodaje, że niezbędnemu uczestnictwu zewnętrznemu, które powinno być piękne i godne, musi koniecznie towarzyszyć prawdziwe wewnętrzne zaangażowanie.

„Liturgia to przekazywanie zawsze aktualnych chrześcijańskich prawd wiary. W Fatimie dodatkową inspiracją jest dla nas świadectwo św. Franciszka Marto i jego postawa nieustannego poszukiwania Boga oraz głębokiego przeżywania niewypowiedzianej tajemnicy obecności Jezusa w Eucharystii”, przypomina ks. Ganhão. Święty Franciszek Marto jest w Por-

tugalii patronem akolitów, a przede wszystkim akolitów Sanktuarium Fatimskiego.

Grupa lektorów liczy 58 członków, których wiek waha się od 42 do 78 lat.

Dyrektor Wydziału ds. Liturgii uważa, że aby pełnić posługę lektora potrzebne jest bardzo gruntowne przygotowanie: „Aby głosić Słowo Boże innym ludziom, lektor musi umieć przyjąć je w sobie, w posłuszeństwie Duchowi Świętemu. Musi codziennie rozważać Słowo Boże, aby coraz głębiej i coraz lepiej je rozumieć. Ale przede wszystkim powinien całym swoim życiem dawać świadectwo o Jezusie”. Ks. Joaquim Ganhão dodaje jeszcze: „Lektor musi być prawdziwym oblubieńcem Słowa Bożego. Kiedy podczas Eucharystii opuszcza swoje miejsce, aby głosić Słowo Boże, to tak, jakby udawał się do swej oblubienicy, aby ją ukazać i przedstawić całemu zgromadzeniu, które ma ją zrozumieć i pokochać. Bez wątpienia nie wystarczy umieć czytać – żeby wygłosić czytanie tak, aby dotarło ono do serc wszystkich członków zgromadzenia, trzeba zgłębić jego duchowy wymiar”.

Akolici i lektorzy należą do grupy wolontariuszy przy Departamencie ds. Liturgii Sanktuarium Fatimskiego.

Carmo Rodeia

Fatima jest szczególnym miejscem pielgrzymowania i celebrowania wiary

Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii stwierdza: „Pobyt w sanktuarium winien oczywiście stanowić punkt kulminacyjny pielgrzymki i czas nawrócenia, ukoronowany skorzystaniem z sakramentu pokuty; czas szczególnych form modlitwy jak dziękczynienie, błaganie, prośba o wstawiennictwo. Zależy to od charakteru sanktuarium i od celów

niących różne posługi: akolitów, kantorów, lektorów i szafarzy nadzwyczajnych Komunii Świętej.

„Kandydaci do służb liturgicznych przechodzą przez proces rozeznania przez wyznaczonych przedstawicieli Sanktuarium Fatimskiego, którzy akceptują wybrane osoby i kierują je na formację, przygotowujące do pełnienia

„Sens bycia lektorem w Sanktuarium Fatimskim definiują dwa słowa: służba i wdzięczność. Służba Słowu Bożemu, Kościołowi i każdemu pielgrzymowi, który przybywa do Sanktuarium i uczestniczy w Eucharystii. Wdzięczność Sanktuarium za możliwość sprawowania posługi lektora i używania mojego głosu Bogu, aby każdy mógł usłyszeć Jego Słowo; wdzięczność, bo Słowo Boże «jest lampą dla moich stóp i światłem na mojej ścieżce» (Ps 119, 105).”

JOAQUIM DIAS

Lektor

pielgrzymki. Celebracja Eucharystii powinna być punktem szczytowym pielgrzymki” (Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii, nr 287).

Aby celebrowanie Eucharystii było godne i owocne dla pielgrzymów, konieczne jest ustanowienie odpowiednich służb liturgicznych.

Dlatego duszpasterstwo liturgiczne Sanktuarium Fatimskiego dysponuje grupą ponad dwustu wolontariuszy peł-

konkretnych posług podczas celebracji liturgicznych. Osoby takie muszą wyrazić chęć i dyspozycyjność do uczestniczenia w procesie nieustannej formacji i do pełnienia stałej służby. Kandydatem może być każda osoba ciesząca się dobrą opinią, prowadząca życie zgodne z zasadami wiary chrześcijańskiej. Oczywiście kandydat powinien mieć także określone predyspozycje do służby, do której się zgłasza”, podkreśla ks. Joaquim Ganhão.

„Naśladowanie Świętych nie jest równoznaczne z naśladowaniem ich sposobu bycia i życia w świętości. [...] Staniesz się świętym, jeśli staniesz się w pełni sobą; tym, którego Bóg sobie wymarzył i stworzył, a nie kopia kogoś innego. Twoje życie musi być proroczym impulsem, inspiracją dla innych; musisz zostawić na tym świecie ślad – wyjątkowy ślad, który tylko Ty możesz zostawić.”

PAPIEŻ FRANCISZEK

Orędzie i błogosławieństwo akolitów z okazji
XXV Narodowej Pielgrzymki Akolitów do Fatimy, 1 maja 2021 r.

Październik pierwsza pielgrzymka rocznicowa bez

12 i 13 października Sanktuarium Fatimskie znowu wypełniło się światłem! Po raz pierwszy od półtora roku, od początku pandemii, podczas październikowej pielgrzymki rocznicowej Sanktuarium mogło przyjmować pielgrzymów bez żadnych ograniczeń. Do Fatimy przybyły więc dziesiątki tysięcy pątników (którzy nadal zobowiązani byli do używania maseczek oraz przestrzegania dystansu społecznego), pragnących upamiętnić szóste objawienie Matki Boskiej pastuszkom w 1917 r. i tak zwany „cud słońca”. Wzruszenia z powodu tak liczego powrotu pielgrzymów do Cova da Iria nie krył ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy kardynał António Marto. / Carmo Rodeia

W październiku widać „pozytywne symptomy powrotu do normalności”

„Kiedy porównamy milion trzysta tysięcy [pielgrzymów, przybyłych w tym roku do Fatimy] z sześcioma milionami, to widzimy jak daleko nam do tej liczby i do normalności. Ale na trzy i pół miesiąca przed zakończeniem 2021 roku widać już pewne ożywienie w stosunku do tego, co miało miejsce w roku 2020. [...] Zdecydowanie w tym roku odnotowaliśmy już poprawę sytuacji [...]. Droga będzie długa, bardzo długa, ale jesteśmy pewni, że stopniowo pielgrzymi powrócą do Sanktuarium Fatimskiego.”

Papież wspomina o październikowym objawieniu w Fatimie podczas audiencji generalnej

„Dziś wspominamy ostatnie objawienie Matki Boskiej Fatimskiej. Powierzam was wszystkim niebiańskiej Matce Boga, aby z macierzyńską czułością towarzyszyła wam w drodze i pocieszała w próbach, jakie stawia przed wami życie.”

ograniczeń liczby wiernych w Sanktuarium

Kardynał Sérgio da Rocha, arcybiskup brazylijskiej diecezji São Salvador da Bahia, który przewodniczył uroczystościom, modlił się za wszystkich cierpiących z powodu pandemii oraz podkreślał poświęcenie i oddanie pracowników służby zdrowia.

W homilii wygłoszonej podczas Eucharystii w dniu 13 października arcybiskup São Salvador da Bahia i prymas Brazylii mówił: „Ufając macierzyńskiemu wstawienictwu Matki Boskiej Fatimskiej, zanosimy na ołtarz Boga modlitwy wszystkich wiernych; modlimy się za cały świat, a szczególnie za tych, którzy najbardziej cierpią z powodu skutków pandemii. Modlimy się za chorych na covid-19, błagając o łaskę odzyskania zdrowia. Jednoczymy się w modlitwie z rodzinami pogrążonymi w

żałobie, cierpiącymi z powodu utraty najbliższych”.

Kard. Sérgio da

Rocha wspominał o wyjątkowym poświęceniu i oddaniu pracowników służby zdrowia: „Ze szczególnym szacunkiem i wdzięcznością modlimy się w intencji pracowników służby zdrowia, którzy z tak wielkim poświęceniem i oddaniem opiekują się chorymi w szpitalach i w domach oraz za wszystkich ludzi, oddanych działaniom na rzecz szczepień, które niosą nam nadzieję”.

Kardynał prymas Brazylii prosił Boga o łaskę pokonania pandemii i przekonywał, że wszyscy powinni troszczyć się o życie i zdrowie w sposób odpowiedzialny: „Dziękujemy Bogu i z wdzięcznością spoglądamy na działania podjęte w celu przezwyciężenia pandemii, wciąż jednak ze świadomością, że musimy nadal być bardzo odpowiedzialni i dbać o życie i zdrowie”.

W październikowej pielgrzymce uczestniczyło 48 grup z 15 krajów, w tym dwie grupy z kontynentu amerykańskiego.

Biskup diecezji Leirii-Fatimy, kardynał António Marto ze wzruszeniem przypomniał o obietnicy, jaką złożył Matce Boskiej w maju 2020 r., kiedy po raz pierwszy w Sanktuarium Fatimskim celebrowano pielgrzymkę rocznicową bez obecności pątników. Portugalski duchowny powiedział wtedy: „Wróćmy!”.

„Dzisiaj muszę powiedzieć, że wy – drodzy pielgrzymi – odpowiedzieliście na to wezwanie w sposób godny podziwu. Przede wszystkim dziękuję wam za świadectwo wiary. Przybyliście tłumnie, jak dzieci, które chcą znów poczuć czułość i doznać pocieszenia na łonie Matki, w Jej czułym, matczynym sercu. Wasze świadectwo wiary napędza mnie wielką radością i przynosi ukojenie”, mówił z wdzięcznością kardynał António Marto.

W Fatimie o Światowych Dniach Młodzieży

„W 2023 r. Fatima będzie gotowa na przyjęcie Ojca Świętego, który zapowiedział przyjazd na Światowe Dni Młodzieży do Lizbony i do Fatimy”, powiedział ks. Carlos Cabecinhas na konferencji prasowej przed październikową pielgrzymką rocznicową.

Biskup António Moiteiro prosił pielgrzymów, aby okazywali bliźnim troskę

Wrześniowej międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w Cova da Iria przewodniczył ordynariusz portugalskiej diecezji Aveiro.

Carmo Rodeia

Podczas uroczystości, które odbyły się 13 wresnia w Fatimie, bp António Moiteiro, ordynariusz diecezji Aveiro, podkreślał, że troska o potrzebujących – w tym szczególnie przyjmowanie emigrantów i uchodźców – jest powinnością chrześcijan i wezwał pielgrzymów zebranych w Cova da Iria do wypełniania tej powinności.

„Troska o potrzebujących, troska o chorych, przyjmowanie emigrantów i uchodźców, pomoc więźniom, opieka nad najmłodszymi i najsłabszymi zawsze były częścią chrześcijańskiego nauczania”, mówił bp Moiteiro podczas uroczystości na fatimskim Placu Modlitwy.

Przewodniczący celebracji wyjaśniał wierzącym, że nie można naśladować Jezusa nie postępując zgodnie z Jego nauczaniem; i nie jest prawdziwym naśladowcą Chrystusa ten, kto nie wypełnia Jego misji wyzwiania i zbawiania, kto nie „przeżywa się cierpieniami ludzi, ich religijnym głodem, pragnieniem Boga, pragnieniem uczenia się, modlitwy, zaangażowania”.

„Kluczowa rola, jaką odgrywa miłość w życiu wspólnot uczniów Jezusa, dała początek [...] bardzo konkretnym formom pomocy społecznej”, zapewniał bp António Monteiro. I dodał: „Ta osobista relacja i żywotne doświadczenie dzieł miłości [...] były dla wielu ludzi sposobem odkrycia prawd Ewangelii i najważniejszą motywacją do podjęcia drogi”, powiedział przewodniczący Komisji Episkopatu Portugalii ds. Chrześcijańskiego Wychowania i Doktryny Wiary.

Portugalski duchowny zwrócił też uwagę na dramatyczną i głęboko poruszającą sytuację, w jakiej znaleźli się Afgańczycy w związku z wydarzeniami w ich kraju.

„Maryja w pełni zawierzyła miłości Boga, objawionej i przekazanej w Jezusie Chrystusie”, mówił dalej bp António Moiteiro, podkreślając, że objawienia i wezwania Matki Boskiej z 1917 roku są „znakiem nieustannej macierzyńskiej troski Tej, która wzywa do słuchania Jezusa i pójścia za Nim”.

Bp Moiteiro przypomniał wezwanie do nawrócenia, które Matka Boska skierowała do pastuszków: „Prośba o nawrócenie jest sednem orędzia fatimskiego. Nawrócenie i pokuta oraz adoracja są podstawowymi elementami

przemiany życia, do której wzywa Ewangelia – a tutaj, w tym miejscu, Matka Boska”.

12 września, podczas wieczornej celebracji wigilii objawień, portugalski dostojnik zaprosił pielgrzymów do wyjścia na spotkanie drugiemu człowiekowi: „Pielgrzymowanie, wspólna droga, prowadzi nas do rezygnacji z siebie i otwarcia się na bliźnich, do słuchania ich i dzielenia się swoim życiem, w duchu misyjnym i synodalnym, jakiego oczekuje się od współczesnego Kościoła”.

We wrześniowych uroczystościach międzynarodowej pielgrzymki rocznicowej do Cova da Iria uczestniczyły cztery grupy pielgrzymkowe z zagranicy: dwie z Hiszpanii, jedna z Malty i jedna z Polski.

Kościół bez dyskryminacji i wykluczenia

Kardynał António Marto w przemówieniu, skierowanym do pielgrzymów na zakończenie międzynarodowej pielgrzymki rocznicowej we wrześniu, przypomniał, że Kościół katolicki powinien kierować swoje zainteresowanie na „peryferie egzystencji”. Wspomniał także papieża Franciszka, który odbywał w tym czasie pielgrzymkę „do serca Europy” [na Węgry i Słowację – przyp. tłum.]: „Papież-pielgrzym, symbol Kościoła wychodzącego, idzie tam, gdzie jego obecność niesie pocieszenie i pokój, otwiera drogę do pojednania i nadziei”.

„Maryja jest obrazem Kościoła – Matki serdecznie przyjmującej, przygarniającej wszystkich, nikogo nie dyskryminując i nie wykluczając, z szeroko otwartymi ramionami – tak, aby każdy czuł się kochany, wysłuchany, rozumiany”, mówił kard. Marto do pielgrzymów fatimskich.

Tego dnia biskup diecezji Leirii-Fatimy wspominał również 20. rocznicę ataków terrorystycznych z 11 września w USA oraz dramat uchodźców z Afganistanu, którzy „pukają do drzwi Europy”. Nazwał on te zdarzenia „obrazami ze świata zranionego, podzielonego i rozbitego przez przemoc i zło”. „Świat poraniony i cierpiący, prosi i woła o miłosierdzie Boga Najwyższego – jedynej siły zdolnej do przezwyciężenia zła”, zakończył swe wystąpienie kard. António Marto.

Wniebowzięcie to przesłanie „nadziei, pocieszenia i radości”, powiedział kard. António Marto

W niedzielnej Eucharystii na Placu Modlitwy uczestniczyły grupy pielgrzymkowe z Włoch i z Polski.

Carmo Rodeia

Wniebowzięcie uzmysławia nam, że w niebie, które otwiera przed nami Bóg, jest matczyne serce, niosące nadzieję nawet w obliczu zła i trudności życia – mówił w Fatimie kardynał António Marto, podczas Mszy św. w uroczystość Wniebowzięcia Przenajświętszej Dziewicy Maryi.

„Tajemnica Wniebowzięcia jest tajemnicą nadziei, pocieszenia i radości”, powiedział biskup diecezji Leirii-Fatimy. Podkreślił przy tym, że Wniebowzięcie Matki Boga daje także i nam pewność, że kiedyś, w naszym niebiańskim życiu, stanimy obok zmartwychwstałego Jezusa. Zachęca także do wiary w moc zmartwychwstania Chrystusa, działającą już teraz w życiu każdego człowieka, a to pozwala nam nieść łaskę i dobro tam, gdzie pojawia się zło.

„Nie pozwólmy, aby pokonały nas siły zła”, apelował kard. António Marto.

„Tam, gdzie obecność Boga jest uznawana, świat staje się lepszy i piękniejszy; my stajemy się bardziej braterscy i ludzcy. Dlatego miejmy odwagę, by żyć tak, jak zachęca nas Maryja – żyjmy nadzieją nawet w najmroczniejszych momentach życia”, wyjaśniał dalej.

„Maryja jest z Bogiem i jest w Bogu, ma pełnię życia jako Jego i nasza Matka. Dlatego jest nam tak bardzo bliska w chwilach szczęśliwych i w chwilach trudnych. Nie jesteśmy sami, nigdy nie jesteśmy sami! Mamy Matkę, która z Nieba spogląda na nas z miłością i otacza nas swoją matczyną troską”, powiedział portugalski dostojnik w homilii.

„Trzymajmy się Jej i z głębi serca powtarzajmy: Matko, moja kochana Matko albo Mamo, jak to mówią dzieci... Matko Boga, Bramo Niebios, módl się za nami w chwilach naszych utrapień, w godzinie naszej śmierci. Jesteśmy mężczyznami i kobietami pełnymi ograniczeń, wad, słabości i grzechów, ale mamy Matkę z Nieba, która nigdy nas nie opuści i która chroni nas pod swoim płaszczem; i pomaga nam medytować o Niebie, które Bóg nam daje. Prośmy Ją, aby była dla nas Bramą Niebios, już teraz”, dodał.

Kardynał Marto przywołał przykład pastuszków fatimskich, którzy doświadczyli niebiańskiego piękna i radości, ukazanych

im przez Matkę Boską. I pytał zgromadzonych: „Czy na pewno jesteśmy ludźmi wiary, którzy ufają, że miłość Boga jest silniejsza niż moc zła i śmierci? Czy mamy świadomość, że czeka nas życie wieczne, który nadaje sens wszystkim naszym działaniom na ziemi, poczynając od rodziny a kończąc na pracy? Tajemnica Wniebowzięcia zachęca nas do spojrzenia ku niebu i dostrzeżenia, jak ważny jest w oczach Boga każdy z nas; i że z Bogiem nic nie tracimy z tego, kim jesteśmy i co robimy”.

W liturgii wierni usłyszeli antyfonę na Magnificat z II Nieszporów uroczystości Wniebowzięcia: „Dzisiaj Maryja Dziewica została wzięta do nieba, radujmy się, bo z Chrystusem króluje na wieki”.

Na zakończenie homilii kardynał Marto mówił o radości płynącej z miłości i macierzyństwa: „Maryja poczęła Syna Bożego, który stał się człowiekiem. Ona jest Matką Zbawiciela; tą, która pierwsza wzięła Go w ramiona; tą, która była blisko Niego od kołyski aż po krzyż, która tuliła Jego ciało na swym łonie, gdy zstępował z krzyża... Stajemy wobec piękna wzajemnej miłości, całkowitej komunii w relacji między Matką a Synem. Matka i Syn są nierozłączni w życiu i po śmierci”. I wezwał pielgrzymów, aby pozwolili się uwieść „miłości i światłu Boga”.

W uroczystości Wniebowzięcia Przenajświętszej Dziewicy Maryi w Fatimie, obok pielgrzymów portugalskich, uczestniczyły trzy grupy zagraniczne (z Włoch i z Polski). Msza św. zakończyła się tradycyjnym błogosławieństwem w kilku językach.

15 sierpnia Kościół katolicki świętuje Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny. Choć oficjalnie ustanowiona dopiero w połowie XX w. uroczystość ta była obchodzona już od wieków; obecnie jest to w Portugalii dzień wolny od pracy.

Dogmat o Wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny został uroczystie ogłoszony 1 listopada 1950 r. przez papieża Piusa XII. „Ogłaszamy, wyjaśniamy i określamy, jako dogmat przez Boga objawiony, że Niepokalana Bogarodzica zawsze Dziewica Maryja, po zakończeniu biegu życia ziemskiego, została z ciałem i duszą wzięta do niebieskiej chwały”, czytamy w konstytucji apostolskiej „Munificentissimus Deus”.

SIERPNIOWA PIELGRZYMKA

Kard. António Marto wezwał pielgrzymów do powszechnego braterstwa, które pozwoli zbudować sprawiedliwą i pokojową przyszłość dla świata

Portugalski duchowny zwrócił się do emigrantów i uchodźców, uczestniczących w sierpniowej pielgrzymce rocznicowej do Fatimy. Carmo Rodeia

Podsumowując międzynarodową pielgrzymkę rocznicową, która odbyła się w Cova da Iria 12 i 13 sierpnia, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy podkreślił, że doświadczenie pielgrzymowania otwiera drzwi do powszechnego braterstwa oraz wezwał do budowania sprawiedliwej i pokojowej przyszłości.

„Pielgrzymka emigrantów, którzy pochodzą z wielu różnych krajów, jest żywym i konkretnym doświadczeniem powszechnego i wielobarwnego braterstwa, do którego budowania – poprzez harmonijne i pokojowe czerpanie z bogactwa narodów i kultur – wszyscy jesteśmy powołani”, powiedział kard. António Marto 13 sierpnia, na zakończenie Mszy św. odprawianej na ołtarzu na Placu Modlitwy.

Kardynał wielokrotnie apelował do pątników, aby dołożyli wszelkich starań, żeby stworzyć sprawiedliwe i spokojne jutro dla naszej planety.

Nawiązując do najnowszej encykliki papieża Franciszka o braterstwie i przyjaźni społecznej ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy mówił: „Tu, w Domu Matki, wszyscy czujemy się braćmi i siostrami, «fratelli tutti» – wszyscy jesteśmy braćmi. To piękne doświadczenie jest nam dane w tym Sanktuarium”.

Kard. Marto podkreślił również, że modlitwa w Sanktuarium Fatimskim „jest w sposób naturalny związana z geografią świata, to znaczy ze wszystkimi potrzebami i problemami narodów i krajów, z których przybywają emigranci i uchodźcy. Przez to nasza modlitwa jest uniwersalna, a to sprawia, że nasze serca są uniwersalne”.

Biskup Leirii-Fatimy przyznał, że pielgrzymka ta ma szczególny urok, a on sam odczuwa wyjątkowe wzruszenie z powodu tak licznej – mimo wciąż obowiązujących pandemicznych ograniczeń – obecności emigrantów i uchodźców w Cova da Iria.

Na koniec kardynał António Marto podziękował kard. Jean-Claude'owi Hollerichowi, arcybiskupowi Luksemburga i przewodniczącemu Komisji Konferencji Episkopatów Unii Europejskiej (COMECE), który przewodniczył uroczystościom sierpniowej pielgrzymki rocznicowej w Fatimie.

Wierni, którzy w tych dniach zgromadzili się na fatimskim placu przestrzegali procedur bezpieczeństwa, ustalonych przez Sanktuarium w związku z pandemią koronawirusa.

Emigranci i ich znaczenie dla misji Kościoła

Arcybiskup Luksemburga, który już po raz drugi przewodniczył sierpniowej pielgrzymce – zwanej też „pielgrzymką emigrantów” – z uznaniem wyrażał się o wkładzie emigrantów w rozwój przyjmujących ich krajów. Wezwał również pielgrzymów zgromadzonych w Cova da Iria do życia w duchu służby.

„Drodzy przyjaciele, Portugalczycy! Drodzy emigranci, drodzy uchodźcy! Waszymi rękami, waszą pracą, potem na waszych twarzach... waszą inteligencją, poświęceniem waszych rodzin... tym wszystkim pomogliście budować ekonomiczną pomyślność i kulturalne bogactwo krajów, które was goszczą”, powiedział kard. Jean-Claude Hollerich w homilii wygłoszonej 13 sierpnia.

Przewodniczący uroczystościom dostojnik zachęcał wiernych do pogłębiania ducha służby: „Prawdą jest, że wiara bez ducha służby to tylko uczucie, a uczucia są ulotne”. I dodał, że postawa służby Kościołowi może się wyrażać w formie udziału w katechezie, duszpasterskiej pracy parafialnej, posługach świeckich lub dziełach miłosierdzia i solidarności.

„Potrzebujemy ludzi otwartych, którzy sprzyjają przyjmowaniu uchodźców i emigrantów”, podkreślał luksemburski kardynał i zwracał uwagę, że religijność migrantów pomaga Europie, która „żyje dzisiaj daleko od Boga”.

Podczas liturgii słowa, sprawowanej 12 sierpnia wieczorem, kardynał Hollerich chwalił pobożność portugalskiego ludu oraz wzywał do zaangażowania na rzecz budowania braterstwa między ludźmi i tworzenia bardziej sprawiedliwego świata.

„Jako chrześcijanie nie możemy być bierni. Bóg Stwórca powierzył nam ten świat, więc musimy sprawić, że na tym świecie będą się rodzić dobre owoce. Może się to stać za sprawą działania na rzecz ekologii, na rzecz świata bardziej sprawiedliwego, na rzecz braterstwa między ludźmi”, mówił kard. Jean-Claude Hollerich w homilii wygłoszonej w języku portugalskim. I dodał: „Wielkie zobowiązania

będą ważne, jeśli przyniosą owoce w postaci pokoju, sprawiedliwości i obrony wspólnego dobra w konkretnym, codziennym życiu”.

Kardynał przywołał przykład mieszkających w Luksemburgu rodzin emigrantów, a szczególnie portugalskich kobiet: „Charakter wielu Portugaliek – albo mieszanek Wysp Zielonego Przylądka czy Brazylijek –, które znam w Luksemburgu, można porównać do usposobienia Maryi. Tak jak Maryja są one bardzo silnymi kobietami i jednocześnie swoje rodziny. Robią to przez swoją ciężką pracę. Chcą zapewnić przyszłość swoim dzieciom. A wieczorem, mimo zmęczenia, zajmują się jeszcze domem, gotują jedzenie, które cieszą duszę i ciało ich bliskich”.

Międzynarodowa pielgrzymka rocznicowa rozpoczęła się 12 sierpnia o godz. 21.30 modlitwą różańcową, po której nastąpiła procesja ze świecami i liturgia słowa.

13 sierpnia o godz. 9.00 ponownie odmówiono różaniec, a o godz. 10.00 rozpoczęła się Eucharystia. Podczas modlitwy wiernych pielgrzymi modlili się za portugalskie wspólnoty i potomków Portugalczyków żyjących na emigracji, za osoby doświadczające dramatycznych konsekwencji pandemii, a także za przywódców politycznych, aby działali przeciwko rodzącym się w niektórych krajach tendencjom nacjonalistycznym oraz za społeczeństwa otwarte na emigrantów i uchodźców. Dyrektorka Katolickiego Dzieła ds. Migracji Eugénia Quaresma wygłosiła przesłanie skierowane do chorych. Międzynarodową pielgrzymkę rocznicową do Sanktuarium Fatimskiego tradycyjnie zakończyła procesja pożegnalna (tzw. procesja *Adeus*).

Uroczystości w Fatimie były punktem kulminacyjnym, obchodzonego w Portugalii, 49. Narodowego Tygodnia Migracji. W tym roku odbywał się on pod hasłem „Ku stale rosnącemu «my»”, zaproponowanym przez papieża Franciszka w orędziu na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy.

W sierpniu pielgrzymi przynoszą do Fatimy mąkę i pszenicę

Podczas Eucharystii, celebrowanej w Cova da Iria 13 sierpnia, pielgrzymi składają Matce Boskiej ofiarę z mąki i pszenicy, które są przeznaczone na potrzeby Sanktuarium Fatimskiego. Tradycję tę zainicjowali 81 lat temu wierni z Akcji Katolickiej z diecezji Leiria.

W 2020 roku Sanktuarium Fatimskiemu ofiarowano 4 973 kg pszenicy i 504,5 kg mąki. W 2 784 Mszach św. i adoracjach eucharystycznych, odprawionych przez rok w Fatimie, użyto około 50 dużych i 7000 średnich hostii oraz około 371 300 komunikantów (w tym 30 komunikantów bezglutenowych).

W Fatimie upamiętniono upadek muru berlińskiego

13 sierpnia wieczorem w Sanktuarium Fatimskim wspominano upadek muru berlińskiego.

Przewodniczący uroczystości ksiądz Francisco Pereira, kapelan Sanktuarium, mówił, że pomnik muru powinien przypominać kolejnym pokoleniom o – płynących z ludzkiego egoizmu – zagrożeniach, które mogą prowadzić do wojny. I zapewniał: „Miłość Maryi jest silniejsza niż wojny prowadzone przez ludzi”.

Pielgrzymi zgromadzeni w Cova da Iria mieli okazję zobaczyć różaniec wykonany z kawałków muru berlińskiego i modlili się, aby „zburzone zostały mury dzielące ludzi”.

Kardynał António Marto uczestniczył w modlitwie różańcowej dzieci w intencji pokoju

„Milion dzieci modli się na różańcu“ – Sanktuarium Fatimskie wsparło inicjatywę Papieskiego Stowarzyszenia Pomoc Kościołowi w Potrzebie.

Carmo Rodeia

18 października kardynał António Marto przewodniczył modlitwie różańcowej dzieci, która odbyła się w Kaplicy Objawień w Cova da Iria. W ten sposób Sanktuarium Fatimskie wsparło inicjatywę Papieskiego Stowarzyszenia Pomoc Kościołowi w Potrzebie (PKWP).

Mali mieszkańcy Fatimy odmawiali tajemnice chwalebne różańca w łączności z dziećmi z ponad 140 krajów na świecie. Najważniejszą intencją ich modlitwy był pokój, ale modlono się także za – rozpoczynający się

właśnie – synod biskupów, za ofiary pandemii, o zdrowie dla chorych, a także za papieża i wszelkie stworzenie.

„Jeden Kościół pielgrzymujący w drodze ku świętości” to hasło podsumowujące uroczystość, na zakończenie której każde z pięciorga dzieci złożyło u stóp Matki Boskiej kwiat symbolizujący jeden z pięciu kontynentów.

W Portugalii, oprócz Sanktuarium Fatimskiego, akcję „Milion dzieci modli się na różańcu”, wsparły również: Światowa Sieć

Modlitwy Papieża, Światowy Apostolat Fatimski, Narodowy Sekretariat ds. Chrześcijańskiej Edukacji oraz wiele różnych katolickich ruchów i grup modlitewnych.

Poparcie dla światowej akcji Papieskiego Stowarzyszenia Pomoc Kościołowi w Potrzebie wyraził także Ojciec Święty. „Zachęcam do uczestnictwa w tej pięknej inicjatywie, jednoczącej dzieci z całego świata, które będą się w sposób szczególny modlić w intencji pokonania kryzysu wywołanego przez pandemię”, powiedział papież Franciszek.

Bp Manuel Felício: „Trudne chwile są zawsze okazją do odkrywania nowych sposobów organizowania naszego życia osobistego i wspólnotowego”

Sanktuarium Fatimskie upamiętniło czwarte objawienie Matki Boskiej pastuszkom w Valinhos.

Cátia Filipe

19 sierpnia Sanktuarium Fatimskie upamiętniło czwarte objawienie Matki Boskiej, które miało miejsce w Valinhos. Podczas Eucharystii w bazylice Trójcy Przenajświętszej ordynariusz Guardy biskup Manuel Felício, modlił się za wiernych swojej diecezji, którzy – w normalnych okolicznościach – odbywaliby tego dnia diecezjalną pielgrzymkę do Cova da Iria.

Nawiązując do sierpniowego objawienia w Valinhos bp Manuel Felício przypomniał, że Matka Boska prosiła wówczas pastuszków: Franciszka, Hiacyntę i Łucję, aby nadal przychodzili do Cova da Iria każdego 13. dnia miesiąca, codziennie odmawiali różaniec i czynili ofiary za grzeszników.

Portugalski dostojnik podkreślał, że pielgrzymowanie do Sanktuarium Fatimskiego jest czasem „na podjęcie wezwania,

jakie pozostawiła tu Matka Boska – wezwania do modlitwy i pokuty –, aby ludzie i społeczeństwa podążali drogą dobra, którą wskazuje nam Bóg”. A zwracając się do młodzieży powiedział: „Dziś jesteśmy pielgrzymami do Matki Boskiej i słuchamy orędzia, jakie Ona przekazała światu; ale w perspektywie mamy już przygotowania do Światowych Dni Młodzieży w 2023 r.”.

Bp Manuel Felício nawiązał także do sytuacji pandemii: „Jesteśmy świadomi trudności i zagrożeń (...). Koniec tych trudności jest jeszcze daleko, ale nauczyliśmy się z nimi żyć, a powrót wspólnotowych nabożeństw, spotkań formacyjnych i innych kościelnych wydarzeń przynosi dobre owoce”.

Biskup diecezji Guardy mówił dalej:

„Trudne chwile są zawsze okazją do odkrywania nowych sposobów organizowania naszego życia osobistego i wspólnotowego, zmuszają nas do kreatywności i znajdowania nowych wydarzeń, aby zastąpić te, do których byliśmy przyzwyczajeni, a których kryzys nas pozbawił”.

„Jak Maryja, pragniemy nieustannie słuchać tego, co Bóg ma nam do powiedzenia w nowych okolicznościach, w których przyszło nam żyć i głosić wiarę”, zakończył kapłan i życzył wszystkim, aby umieli „zachowywać i rozważać Słowo Boże w swoich sercach oraz nieustannie dostrzegać w Matce Boskiej wielki znak nadziei”.

Tego samego dnia wieczorem, podczas modlitwy różańcowej w Kaplicy Objawień, również wspomniano wydarzenia z sierpnia 1917 r.

Kardynał António Marto: „Jestem głęboko przekonany, że moje życie jest darem od Boga i dlatego powinienem je ofiarować dla dobra innych ludzi”

7 listopada biskup diecezji Leirii-Fatimy obchodził w Sanktuarium Fatimskim złoty jubileusz kapłaństwa – duchowny wezwał wiernych, aby byli dla zranionej ludzkości Dobrym Samarytaninem, ofiarującym przebaczenie i miłosierdzie.

Carmo Rodeia

7 listopada kardynał António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, sprawował w Sanktuarium Fatimskim Mszę św. dziękczynną z okazji 50. rocznicy święceń kapłańskich. Dla jubilat uroczystość ta stała się okazją do „odnowienia swojego «tak» powiedzianego Bogu w odpowiedzi na dar kapłaństwa”. Duchowny wyraził również nadzieję, że – mimo kryzysu, widocznego obecnie na całym świecie – liczba powołań będzie w przyszłości wzrastała.

„Kapłaństwo jest darem nie tylko dla Kościoła, ale dla ludzkości, dla całego świata”, mówił portugalski kardynał w krótkim, ale bardzo emocjonalnym wystąpieniu wygłoszonym na zakończenie Eucharystii. Tego dnia bazylikę Trójcy Przenajświętszej tłumnie wypełnili wierni z diecezji Leirii-Fatimy oraz rodzina i przyjaciele kard. Marto.

„Na początku tego tysiąclecia, na przełomie epok, przeżywamy czasy mroczne, skomplikowane, trudne i frustrujące. Ale jednocze-

śnie są to czasy ekscytujące i emocjonujące na bycie kapłanem; oczywiście, jeśli wiemy, jak być godnym tych czasów i ich bezprecedensowych wyzwań. Przyszło nam stawiać im czoło pod światłym przewodnictwem i z odważnym świadectwem naszego drogiego papieża Franciszka, któremu dziękuję, odwzajemniam osobistą przyjaźń oraz potwierdzam więź i posłuszeństwo w Kościele”, powiedział portugalski dostojnik, którego złoty jubileusz kapłaństwa przypadł w dniu zakończenia Narodowego Tygodnia Seminarów Duchownych.

„W kapłaństwie najważniejsza jest nadzieja, która nie znika w konfrontacji z chwilowymi trudnościami. Jest to nadzieja, że Bóg będzie zawsze napełniał serce Kościoła powołaniami do kapłaństwa, które są darem dla Jego ludu i dla całej ludzkości”, wyjaśniał dalej kard. Marto.

I kontynuował: „Jeżeli lud Boży ciągle widzi w nas zdolność do dziękczynienia, do zadowolenia, a nawet bycia szczęśliwym z otrzymanego daru, do ciągle odnawianego osobistego zaangażowania i oddania, to kapłaństwo z pewnością ma przyszłość. W tajemnicy Boga, który działa w głębi ludzkich serc, obecne jest także świadectwo dziękczynienia, uwielbienia, radości, nadziei i odnowy Jego kapłanów”. Ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy dziękował za dary: powołania i posługi, wytrwałości i radości z kapłaństwa, a przede wszystkim za niezliczone szczęśliwe chwile, jakie Bóg ofiarował mu przez te 50 lat.

„Wyznam absolutnie szczerze, że było to pięćdziesiąt lat szczęśliwego życia jako kapłan i biskup, pod hasłem: *Śludzy Waszej radości*”. Kard. António Marto wspominał też czułą i macierzyńską opiekę Dobrej Matki z Nieba, Matki Boskiej Fatimskiej, oraz pastuszków, których wsparcie odczuwał w bardzo bliski i żywy sposób, szczególnie w chwilach prób i trudności.

Wyrażnie wzruszony Jubilat zakończył swoje przemówienie słowami: „Jestem głęboko przekonany, że moje życie jest darem od Boga i dlatego powinienem je ofiarować dla dobra innych ludzi”.

Kardynał zachęcał chrześcijan do bycia „Dobrym Samarytaninem dla zranionej ludzkości”

W homilii wygłoszonej podczas Mszy św., koncelebrowanej przez kapłanów z diecezji Leirii-Fatimy (w tym rektora Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlosa Cabecinhasa) oraz wielu portugalskich biskupów, kardynał Marto wzywał do wzmożenia wysiłków na rzecz dialogu i porozumienia między Kościołem a światem. Jest to niezbędne,

aby zapobiegać coraz powszechniejszemu zobojętnieniu na prawdy Ewangelii, które stopniowo przeraża się w obojętność wobec drugiego człowieka.

„Wielu współczesnych ludzi nie zna Ewangelii. Nawet jej słownictwo nie jest już dla nich zrozumiałe”, stwierdził kard. António Marto. „Czy cofamy się do początków Kościoła, kiedy w pogańskim i obojętnym świecie istniały tylko małe grupy chrześcijan? Czy dzisiejszy świat po prostu ignoruje wiarę chrześcijańską? Co robić?”, pytał. I odpowiadał: „Zacznijmy od wyrobienia w sobie zdrowej świadomości naszej chrześcijańskiej tożsamości. Bez udawania i dumy. Chodźmy o prawdę, o bycie autentycznym”.

Portugalski duchowny podkreślał, że chrześcijaństwo potrzebuje intensywnego dialogu ze światem, wobec którego powinno przyjmować rolę Dobrego Samarytanina.

„Bądźmy Dobrym Samarytaninem dla zranionej ludzkości”, zachęcał kard. Marto. Prosił też wiernych, by nie ustawiali w działaniach na rzecz „braterstwa i społecznej przyjaźni, sprawiedliwości, solidarności i pokoju, walki z głodem i przemocą, ochrony i ratowania naszej planety, która jest wspólnym domem nas wszystkich”.

„Potrzebny nam jest dar przemawiania do ludzi naszych czasów; przemawiania ze stanowczością i zaangażowaniem, ale nigdy z wyższością, a już na pewno nie z pogardą. Potrzebujemy daru mówienia jak Jezus”, przekonywał. I kontynuował: „[Musimy] przemawiać do nas współczesnych w duchu służby, nie dominacji; przemawiać z pokorą, aby nawiązywać relacje i budować mosty, łączące przeciwległe brzegi; w stylu Jezusa, który jest bliskością, współczuciem i czułością”.

W tym miejscu kardynał zacytował słowa papieża Franciszka: „Jeśli nie staniemy się tym Kościołem z postawami bliskości, współczucia i czułości, nie będziemy Kościołem Pana... Kościołem, który nie odgradza się od życia, ale bierze na siebie kruchość i ubóstwo naszych czasów, lecząc rany i uzdrawiając zranione serca balsamem Boga”.

Portugalski dostojnik podkreślał, że świat potrzebuje pojednania i przebaczenia: „Świat potrzebuje od nas czegoś więcej: pojednania i przebaczenia. Między nami i wszędzie! Potrzebujemy zbliżenia i pojednania ludzi o różnych kolorach skóry, różnych ras i języków, którzy żyją razem. Zawsze i przede wszystkim powinno się ono odbywać z poszanowaniem prawa i sprawiedliwości. Ale na świecie będzie można żyć tylko wtedy, gdy na żywej glebie prawa i sprawiedliwości zakwitnie lecznicza roślina zwana pojednaniem i przebaczeniem”.

„Mężczyźni i kobiety naszych czasów mu-

szą mieć świadomość, że człowiek nie żyje samymi algorytmami! Do życia potrzebne są także Boże dary: braterstwo i przyjaźń społeczna, kultura spotkania i wzajemna troska, pojednanie i pokój serc. [...] Jako chrześcijanie uczestniczymy oczywiście w różnych przejawach współczesnej kultury, takich jak: nauka i nieprawdopodobny rozwój nowych

„Dziś wiele rzeczy zaprzęta naszą uwagę: pandemia, kryzys gospodarczy i społeczny; Kościół pośród burzy na morzu niespokojnego świata; rzesze mężczyzn i kobiet, żyjących w materialnej nędzy i tak wielu innych pogrążonych w duchowym marazmie; poszukiwacze szczęścia, którzy go nie znajdują. A więc powtarzam wam: patrzmy na

technologii, sztuka i budowana przez nią wrażliwość. Ale tu, bez wątpienia potrzebny jest dar rozeznania. Nie wszystko, co proponuje globalny rynek kultury, ma taką samą wartość. Ale jak to rozeznaczyć, jeśli będziemy stali z boku?”, mówił kard. António Marto.

„Chrześcijanie żyją w pewnym paradoksie: są na świecie, ale nie są ze świata. Czasami jest to bardzo bolesne rozdarcie; tak, jak to było z Jezusem: przybito Go do krzyża między niebem a ziemią. Poszedł do swoich, a swoi Go nie przyjęli. Ukochał świat, ale świat Go nie pokochał. To także nasz krzyż: zawieszenie między niebem a ziemią. Ale to właśnie z pozycji ukrzyżowanych możemy nieść światu moc zmartwychwstania”.

„Jak podążać za kimś, kto jest może – jak mówią sceptycy – tylko «ulotnym cieniem» lub «historyczną postacią z jakiegoś muzeum»? Pokażmy po prostu jacy jesteśmy: uczniowie żywego Jezusa Chrystusa i głosiciele Ewangelii. Bez kompleksów, ale i bez arogancji. Bądźmy sobą! To możliwe, a nawet konieczne. (...) Głoś i radykalnie praktykuj Ewangelię! A przede wszystkim nie ukrywaj Dobrej Nowiny”, zwywał kard. Marto.

Jezusa!”, dodał ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy i prosił wiernych, aby w tych trudnych czasach jeszcze bardziej kochali Kościół.

„Bez wątpienia, oblicze Kościoła poprzecinane jest zmarszczkami dwóch tysięcy lat historii. Kościół jest święty i grzeszny. Ale jest piękny... nie przestaje nieść w sobie piękną Bożej miłości i braterstwa między ludźmi (...). I dlatego rozumiemy, że również Kościół potrzebuje stałego oczyszczenia i odnowy”, zakończył.

Kardynał António Marto urodził się 5 maja 1947 r. w Chaves, w diecezji Vila Real na północy Portugalii. W 1971 r. w Rzymie przyjął święcenia kapłańskie z rąk kardynała António Ribeiro. Pełnił posługę kapłańską jako wychowawca i profesor teologii w seminarium w Porto oraz współpracownik duszpasterstwa parafialnego w tej diecezji. Sakrę biskupią otrzymał w 2001 r.; posługę sprawował w diecezjach w Bradze i w Viseu. 25 czerwca 2006 r. został ordynariuszem diecezji Leirii-Fatimy. Po pielgrzymce papieża Franciszka do Fatimy w maju 2017 r. otrzymał godność kardynalską (2018 r.).

W brazylijskiej diecezji Santo André powstała parafia pod wezwaniem Matki Boskiej Fatimskiej

10 października biskup Pedro Carlos Cipollini ogłosił akt erekcyjny nowej parafii.

10 października 2021 r. w diecezji Santo André w Brazylii powstała nowa parafia pod wezwaniem Matki Boskiej Fatimskiej. „Nadszedł tak długo wyczekiwany dzień, w którym świętujemy powstanie nowej parafii w naszym ukochanym mieście Ribeirão Pires”, powiedział ordynariusz diecezji biskup Pedro Carlos Cipollini po odczytaniu dekretu erekcyjnego.

Uroczystości rozpoczęły się od Eucharystii celebrowanej w kościele w parafii pw. Świętego Józefa w Ribeirão Pires, do której kaplica Matki Boskiej Fatimskiej należała od momentu powstania. Na zakończenie Mszy św. biskup Cipollini i ksiądz Mário Alcécio da Silva (który został proboszczem nowej parafii) odsłoniли tablicę upamiętniającą to bardzo ważne dla całej lokalnej społeczności wydarzenie. Następnie odbyła się procesja wiernych i członków duszpasterstw z czterech wspólnot tworzących nową parafię.

Kaplicę Matki Boskiej Fatimskiej w Ribeirão Pires zainaugurowano w maju 1972r. Od 13 maja 2018 r., dnia w którym obchodzono wspomnienie Patronki, wierni z

okolicy mogli uczestniczyć w odprawianej w niej Mszy św. w dni powszednie (z wyjątkiem poniedziałków) o godz. 10.00; w soboty Eucharystię w kaplicy sprawowano o 17.00, a w niedziele o 10.00 i 17.00. Teraz, ku radości całej społeczności, powstała tu nowa parafia!

Kościół mieści się przy placu Ma-

tki Boskiej Fatimskiej 13 na osiedlu Vila Sueli w Ribeirão Pires. W skład parafii weszły cztery wspólnoty: Świętego Antoniego w Jardim Mirante, Matki Boskiej z Aparecidy w Vila Gomes, Matki Boskiej Pokoju w Parque Aliança i Matki Boskiej Łaskawej w Planalto Bela Vista.

W styczniu 2020 r. w katedrze metropolitalnej w Managui rozpoczęła się narodowa peregrynacja figury pielgrzymującej Matki Boskiej Fatimskiej numer 6 w Nikaragui

Fatimska figura Maryi, której peregrynacja została zawieszona z powodu pandemii koronawirusa, teraz powróciła na pielgrzymkowy szlak.

Św. Franciszek Marto zainspirował siostry zakonne, aby uczyć ubogich wytwarzania różańców

Celem projektu jest pomoc mieszkańcom wenezuelskich dzielnic biedy.

Siostry zakonne rozpoczęły projekt społeczny, którego celem jest pomoc żyjącym w niedostatku mieszkańcom najbiedniejszych dzielnic wenezuelskich miast. Inspirując się postacią św. Franciszka Marto, zakonnice postanowiły uczyć osoby, potrzebujące materialnego wsparcia, wytwarzania różańców, które – ze względu na patrona akcji – nazwano „Franciszkowymi różańcami” (hiszp. rosário francisquito).

Projekt rozpoczęto w październiku tego roku w mieście Petare, w osiedlach El Encantado i Maca, które są uznawane za jedne z największych w Ameryce Łacińskiej obszarów biedy. Jest on skierowany przede wszystkim do kobiet, które potrzebują pomocy w utrzymaniu wielodzietnych rodzin.

„Franciszkowy różaniec» to odpowiedź na prośbę Matki Boskiej, aby odmawiać modli-

twę różańcową każdego dnia. Przypomnijmy, że Przenajświętsza Dziewica Maryja obiecała zabrać do nieba Łucję i Hiacyntę; Franciszkowi zaś powiedziała, że – aby iść do nieba –, musi on jeszcze odmówić wiele różańców”, mówiła jedna z pomysłodawczyń akcji w wypowiedzi dla mediów.

Siostra Luz Myriam Giraldo wyjaśniła dalej, że inicjatywa ta niesie ze sobą dwójakiego rodzaju korzyści: „Po pierwsze przyczyni się do upowszechnienia modlitwy różańcowej, a po drugie do zapewnienia środków utrzymania dla wielu matek, które – mając pod opieką kilkoro dzieci – nie mogą chodzić do innej pracy”.

„Kobiety uczą się robić różańce, a my będziemy pomagały je sprzedawać; to może dać im pewien zarobek na pokrycie najpilniejszych potrzeb”, podkreśliła zakonnica.

Wdrażanie projektu rozpoczęto w

El Encantado i Maca, ale siostry chcą nim w przyszłości objąć kolejne osiedle Pablo VI, leżące również na obrzeżach miasta Petare (na wschód od Caracas).

„Mamy nadzieję, że znajdzie się wielu na-bywców, którzy wspomogą naszą akcję”, mówiła dalej s. Luz Myriam Giraldo. I dodała: „W Wenezueli jest duża pobożność maryjna, ale mogłaby być jeszcze większa... Kiedy jedziemy do Portugalii to widzimy, że tam kult Matki Boskiej Fatimskiej jest znacznie silniejszy niż tu, w Wenezueli”.

Rosa Contreras, jedna z nauczycielek „różańcowego rzemiosła”, wyjaśnia, że są dwa modele robionych ręcznie, różnokolorowych różańców: do noszenia na szyi z pięćdziesięcioma paciorkami i krzyżem oraz bransoletka do noszenia na przegubie dłoni z dziesięcioma paciorkami i małym krzyżykiem.

W Sanktuarium odbył się przedpremierowy pokaz filmu „Fatima”

Rektor Sanktuarium docenił estetyczną wartość obrazu oraz godne i spójne przedstawienie tematyki fatimskiej. / Cátia Filipe

W Centrum Pastoralnym Pawła VI odbył się przedpremierowy pokaz filmu „Fatima” w reżyserii Marco Pontecorvo – włoskiego twórcy, który konsultował swoje dzieło z Sanktuarium Fatimskim.

Portugalska premiera filmu, inspirowanego historycznymi wydarzeniami oraz Wspomnieniami S. Łucji, miała miejsce 7 października. Termin wejścia obrazu na kinowe ekrany był dwukrotnie przesuwany z powodu restrykcji związanych z pandemią. Teraz „Fatima” będzie wyświetlana w kinach w Portugalii, Francji i Brazylii, a w grudniu także w Hiszpanii (polska premiera miała miejsce 1 października – przyp. tłum.). Film będzie dostępny w dwóch formatach: na wielkim ekranie oraz na płytach DVD (w wersji z dubbingiem lub z napisami).

W przychylnej wypowiedzi o filmie rektor Sanktuarium Fatimskiego podkreślał, że jest to dzieło fabularne, bardzo piękne z estetycznego punktu widzenia (przede wszystkim, jeśli chodzi o zdjęcia), a reżyser „przedstawił w sposób wyrazisty, a przy tym godny i spójny postawy wielu osób, które zostały skonfrontowane z wydarze-

niami w Fatimie”.

Ksiądz Carlos Cabecinhas mówił dalej: „Sanktuarium chętnie wspiera wszystkie niezależne inicjatywy i projekty, które dostrzegają w historii i orędziu fatimskim źródło artystycznej kreacji”. I podsumował: „Ten film pokazuje, dlaczego współczesna ludzkość nadal wierzy w Bożą interwencję w świecie, w którym żyjemy”.

Kard. António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatima, w wypowiedzi dla mediów zaznaczył, że film „oddaje sedno fatimskiej historii”. I dodał: „Ukazuje on obie strony wydarzenia, to znaczy tych, którzy przyjmują [objawienia] z wiarą oraz – naturalnie – tych, którzy się im przeciwstawiają”. Portugalski dostojnik nazwał film „obrazem bardzo dobrym, wręcz wyjątkowym, wartym zobaczenia”.

„W filmie, od początku do końca, bardzo mocno podjęty jest temat pokoju i to, w jaki sposób ludzie masowo reagują na ten wymiar orędzia; bo jest to orędzie pokoju nie tylko w znaczeniu zaprowadzenia pokoju na świecie, ale także pokoju w sercach. Ten aspekt porusza nas szczególnie teraz, kiedy żyjemy w świecie będącym sceną

walk o władzę i bogactwo, świecie pogrążonym w globalnej i zimnej obojętności, pozbawionym jakiegokolwiek wrażliwości. (...) Orędzie fatimskie niesie wezwanie do wielkiego braterstwa w wierze, która dotyka głębi ludzkich serc. Przybywają tu [do Fatimy] wierzący i niewierzący, bo jest to duchowa oaza dla wszystkich, którzy pragną odpocząć i odzyskać wewnętrzny spokój”, powiedział na zakończenie kardynał António Marto.

Przez ponad sto lat, jakie upłynęły od objawień, twórcy sztuki podejmowali różne próby artystycznej wypowiedzi na temat Fatimy. Najnowsza z nich to właśnie film Marco Pontecorvo, który był kręcony w kilku miejscach w Portugalii (między innymi w Coimbrze, Fatimie, Tomar i Tapada de Mafra). Twórcą muzyki do obrazu jest włoski kompozytor Paulo Buonvino, a pieśń Gratia Plena wykonuje światowej sławy tenor Andrea Bocelli. W obsadzie znaleźli się tacy uznani aktorzy jak: Harvey Keitel, Sônia Braga, Goran Visnjic, Lúcia Moniz, Marco d'Almeida i Joaquim de Almeida; w sumie w filmie wystąpiło 72 aktorów i 2500 statystów.

**FÁTIMA
LUZ
EPAZ**

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas * **Wydawca i redakcja:** Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie
Płatnik nr. 500 746 699 * **Adres:** Santuário de Fátima – Rua de Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA
tel.: +351 249 539 600 * **Fax:** +351 249 539 668 * **Email:** press@fatima.pt * **www.fatima.pt** * **Egzemplarz obowiązkowy:** 210650/04 * **ISSN:** 1647-2438 * **Wydawnictwo cyfrowe** * **Numer rejestru ERC** 127627, 23/07/2021 * **Publikacja o charakterze światopoglądowym**

BEZPŁATNA PRENUMERATA ROCZNA = 4 NUMERY

Wyślij swoje zamówienie na subskrypcję na adres: assinaturas@fatima.pt

Zaznacz język, w jakim chcesz otrzymywać czasopismo: niemiecki, hiszpański, francuski, angielski, włoski, polski, portugalski.

Dla zainteresowanych darowizną na wsparcie publikacji: Przelew bankowy krajowy (Millenium BCP) NIB: 0033 0000 50032983248 05

Przelew bankowy międzynarodowy IBAN: PT50 0033 0000 5003 2983 2480 5 BIC/SWIFT: BCOMPTPL

Czek lub przekaz pocztowy: Santuário de Nossa Senhora

de Fátima, Rua de Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA-PORTUGAL

Pomóż nam rozpowszechniać orędzie Matki Boskiej poprzez czasopismo „Fatima Światło i Pokój”!

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie mogą być dowolnie wykorzystywane. Przy ich wykorzystaniu należy podać źródło oraz autora (jeśli tekst jest podpisany).